

- aktywizację i integrację osób starszych,
- rozwój aktywności ruchowej osób starszych,
- walkę z wykluczeniem społecznym poprzez aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji (organizacja specjalistycznych kursów i poradnictwa w formule międzypokoleniowej).

Lokalne potencjały:

- Doświadczenia z realizacji poprzedniego LPR na tym samym obszarze,
- Duża liczba instytucji i organizacji pozarządowych z obszaru pomocy i integracji społecznej działająca na terenie miasta Gniewkowo,
- Działalność Pracowni Seniora i filii UTW w Gniewkowie,
- Duże zainteresowanie ofertą spędzania czasu wolnego wśród ludności starszej.

5.2 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji 2. Markowo:

Wieś Markowo położona jest w centralnej części gminy, w odległości 6 km na południowy wschód od Gniewkowa. Dojazd do miejscowości odbywa się częściowo drogą wojewódzką nr 246, a częściowo drogą lokalną.

Sfera społeczna:

W miejscowości Markowo mieszkało 14.03.2016 r. 256 osób, z czego:

- 58 osób w wieku przedprodukcyjnym,
- 159 osób w wieku produkcyjnym,
- 39 osób w wieku poprodukcyjnym.

Na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego wskazano, że w miejscowości tej występuje wyższy niż średni w gminie zasięg korzystania z pomocy społecznej. W gospodarstwach domowych korzystającej ze środowiskowej pomocy społecznej zamieszkiwało tutaj 56 osób (21,44% mieszkańców). Przyczyny przyznania tych świadczeń to: ubóstwo (33 przypadki), bezrobocie (17 przypadków), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (12 przypadków) i niepełnosprawność (6 osób). Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w 03.2016 r. 24 mieszkańców to osoby zarejestrowane jako bezrobotne.

Dodatkowym problemem jest bardzo duży odsetek dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci ogółem. Na terenie miejscowości Markowo aż 51,72% dzieci objętych było takim wsparciem (30 spośród 58 dzieci do 17 roku życia).

Jedynym obiektem pełniącym funkcje kulturalne i integracyjne na terenie miejscowości jest budynek świetlicy wiejskiej. Na terenie tej miejscowości nie ma żadnego innego miejsca spotkań, rekreacji czy działalności sportowej (placu zabaw,

boiska, siłowni plenerowej, placu wiejskiego itp.). Nie działa tu też żadna organizacja pozarządowa, a aktywność mieszkańców koncentruje się na radzie sołectkiej.

Z informacji pozyskanych od pracownika socjalnego i świetliczanki wynika, że na terenie Markowa najpilniej jest potrzebna rozbudowa oferty zajęć dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców (szczególnie dużym zainteresowaniem cieszyły się do tej pory szkolenia z nowoczesnych technologii, które prowadzone były w poprzednich latach w Gniewkowie; część mieszkańców nie wzięła w nich udziału ze względu na konieczność dojazdu i brak możliwości zapewnienia opieki osobom zależnym podczas szkolenia).

Na tym obszarze rewitalizacji dostęp do usług publicznych jest bardzo ograniczony i obejmuje następujące placówki:

Sfera usług publicznych:	Dostępność usług na terenie OR 2. Markowo	Informacje szczegółowe:
Opieka zdrowotna	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żadnych punktów opieki zdrowotnej, apteki ani punktu aptecznego. Najbliższy szpital znajduje się w Inowrocławiu lub Toruniu.
Opieka nad dziećmi	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żłobka, przedszkola ani klubu malucha. Najbliższe punkty opieki nad dziećmi znajdują się w Kijewie i Gniewkowie.
Opieka nad osobami starszymi	bardzo ograniczona	Brak jakichkolwiek form opieki i oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych.
Edukacja	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żadnej placówki edukacyjnej. Najbliższe znajdują się w Gniewkowie.
Kultura	ograniczona	Na terenie miejscowości działa świetlica wiejska, w której odbywają się spotkania okolicznościowe.
Rekreacja	bardzo ograniczona	Brak jakichkolwiek obiektów na terenie miejscowości. Najbliższe znajdują się w Gniewkowie.
Transport publiczny	bardzo ograniczona	Do miejscowości docierają jedynie autobusy szkolne.

Na terenie miejscowości nie odnotowano problemów w zakresie przestępczości i porządku publicznego.

Sfera środowiskowa:

Na tym obszarze rewitalizacji nie odnotowano problemów związanych z przekroczeniem norm ochrony środowiska. Nie występują tu tereny chronione, w parku zlokalizowane są dwa pomniki przyrody.

Sfera gospodarcza:

Na terenie miejscowości Markowo 6 osób prowadzi działalność gospodarczą (w zakresie handlu, magazynowania, transportu drogowego towarów i ogrodnictwa).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Na terenie miejscowości występują problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (przestrzeń zdegradowana), częściowej adaptacji i modernizacji wymaga budynek świetlicy wiejskiej. Wybudowany został najprawdopodobniej na początku XX wieku jako przybudówka do pałacu (objętego ochroną konserwatorską wraz z przylegającym parkiem). Ogólnie stan techniczny budynku jest dostateczny do prowadzenia podstawowej działalności (spotkania okolicznościowe, zajęcia plastyczne). W budynku znajduje się jedno pomieszczenie nieużywane o powierzchni 27 m², które wymaga gruntownego remontu i adaptacji. Budynek nie jest też dostosowany do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.

Oprócz modernizacji budynku (polegającej na likwidacji barier architektonicznych i utworzeniu sali edukacyjno-komputerowej) konieczne jest zagospodarowanie przyległego terenu parku na miejsca integracji i rekreacji mieszkańców (uporządkowanie terenu, stworzenie plenerowej strefy ruchu) w sposób umożliwiający realizację wszystkich zaplanowanych działań aktywizacyjnych dla mieszkańców sołectwa.

Sfera techniczna:

Na terenie miejscowości jest dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, nie ma dostępu do sieci gazowej. Stan techniczny dróg jest dostateczny. Inne budynki użyteczności publicznej na terenie miejscowości są w złym/dostatecznym stanie technicznym.

Czynniki i zjawiska kryzysowe:

- Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej,
- Duży odsetek dzieci, na które rodzice pobierają zasiłki rodzinne,
- Występowanie osób bezrobotnych,
- Brak publicznych obiektów infrastruktury rekreacyjno-sportowej,
- Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być przekształcona na cele aktywizacji społecznej,
- Bardzo ograniczony dostęp do usług publicznych.

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych:

- Główną potrzebą miejscowości Markowo jest podjęcie działań z zakresu włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (potwierdzone dużym zasięgiem korzystania z pomocy społecznej). Do prowadzenia działań planuje się wykorzystanie istniejącego budynku świetlicy wiejskiej, który po przeprowadzeniu modernizacji i zagospodarowania przyległego terenu stanie się zapleczem do szerokiego wachlarza działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców. Planowana jest realizacja szkoleń zawodowych ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania nowoczesnych technologii (dzięki stworzeniu sali edukacyjno-komputerowej) oraz w kierunku pielęgnacji terenów zielonych (na terenie miejscowości działają dwie firmy w tej branży), wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem (poradnictwo, grupy wsparcia), organizacja zajęć dla dzieci poprawiających ich kompetencje społeczne i ułatwiających szkolenia/poszukiwanie pracy/pracę zawodową ich opiekunów, pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia.

Lokalne potencjały:

- Istniejący budynek świetlicy, stanowiący bazę dla działań aktywizacyjnych,
- Lokalni liderzy, chętni do udziału w aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców.

5.3 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji 3. Szadłowice:

Miejscowość Szadłowice położona jest w zachodniej części gminy Gniewkowo, przy drodze krajowej nr 15. Peryferyjne położenie niweluje w jej przypadku dobra dostępność komunikacyjna (liczne połączenia autobusowe na trasie Toruń-Gniewkowo-Szadłowice-Inowrocław).

Sfera społeczna:

Na dzień 14.03.2016 r. w miejscowości Szadłowice mieszkało 418 osób, z tego:

- 81 osób w wieku przedprodukcyjnym,
- 278 osób w wieku produkcyjnym,
- 59 osób w wieku poprodukcyjnym.

W rozdziale 3. wskazano, że Szadłowice wyróżnia duży udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (14,11%, przy średniej dla gminy wynoszącej 9,95%) i duży udział dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku ogółem w (40,74%, zaś średnia dla całej gminy 33,79%).

Zgodnie z danymi ośrodka pomocy społecznej, najczęstszymi przyczynami udzielania świadczeń wśród mieszkańców Szadłowic były: bezrobocie (49 przypadków), ubóstwo (30 przypadków) i niepełnosprawność (23 przypadki). Ponadto 10 osób otrzymało wsparcie z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-

wychowawczych. Głównym problemem jest więc bezrobocie (według danych PUP zarejestrowanych tu były 42 osoby bezrobotne) i/lub niewystarczające zarobki, ale znaczna jest też grupa osób niepełnosprawnych. Borykają się one z licznymi problemami, a na dodatek na terenie miejscowości występują bariery architektoniczne, utrudniające im jeszcze bardziej codzienne funkcjonowanie.

Na problem osób niepełnosprawnych i starszych zwrócili także uwagę nauczyciele ze szkoły podstawowej i pracownik socjalny. Przez brak możliwości opieki na terenie miejscowości zarówno nad dziećmi (brak żłobka, przedszkola), jak i seniorami i osobami niepełnosprawnymi, wiele kobiet (bo to one najczęściej pełnią opiekę) nie może podjąć stałego zatrudnienia, ani nawet wziąć udziału w bardziej angażujących szkoleniach zawodowych.

Aktywność społeczna mieszkańców koncentruje się wokół szkoły podstawowej, na jej terenie odbywają się spotkania i wydarzenia lokalne. Poza budynkiem szkoły w miejscowości znajduje się boisko (przy szkole podstawowej) i plac zabaw oraz jedno urządzenie siłowni plenerowej (zakupione przez mieszkańców ze środków funduszu sołeckiego). Nie ma tutaj natomiast świetlicy wiejskiej czy miejsca, w którym mieszkańcy mogliby aktywnie spędzać swój czas.

Na terenie Szadłowic działają:

- Klub Sportowy MIKRUS Szadłowice,
- Towarzystwo Miłośników Szadłowic,
- Kółko Rolnicze w Szadłowicach.

Brakuje jednak miejsc, w których mogłyby prowadzić działania na rzecz mieszkańców.

Na tym obszarze rewitalizacji dostęp do usług publicznych jest ograniczony i obejmuje następujące placówki:

Sfera usług publicznych:	Dostępność usług na terenie OR 3. Szadłowice	Informacje szczegółowe:
Opieka zdrowotna	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości jest jeden gabinet lekarza rodzinnego. Nie ma apteki ani punktu aptecznego. Najbliższy szpital znajduje się w Inowrocławiu.
Opieka nad dziećmi	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie ma żłobka, przedszkola ani klubu malucha. Najbliższe punkty opieki nad dziećmi znajdują się w Gniewkowie lub Inowrocławiu.
Opieka nad osobami starszymi	bardzo ograniczona	Brak jakichkolwiek form opieki i oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych.
Edukacja	dobra	Na terenie miejscowości znajduje się szkoła podstawowa. Placówki na wyższym poziomie są dostępne najbliżej w Gniewkowie lub Inowrocławiu.

Kultura	bardzo ograniczona	Na terenie miejscowości nie działa świetlica wiejska, dom kultury, ani biblioteka publiczna.
Rekreacja	ograniczona	Na terenie miejscowości znajduje się boisko i plac zabaw.
Transport publiczny	dobra	Przez miejscowość kursują liczne autobusy na trasie Inowrocław-Szańdrowice-Gniewkowo-Toruń.

Na terenie Szańdrowic nie odnotowano problemów w zakresie przestępczości i porządku publicznego.

Sfera gospodarcza:

W Szańdrowicach działalność gospodarczą prowadzi 13 osób fizycznych. Ich działalność koncentruje się na handlu, usługach transportowych oraz projektowaniu i architekturze.

Sfera środowiskowa:

Na obszarze miejscowości Szańdrowice nie występują obszary chronione, a jedynie trzy pomniki przyrody. Nie stwierdzono występowania problemów w sferze środowiskowej na tym obszarze rewitalizacji.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Na terenie miejscowości występują problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (przestrzeń zdegradowana), obejmujące budynek dawnej remizy OSP wraz z przyległym terenem. Od kilku lat obiekt jest nieużywany i niszczeje, a konstrukcja grozi częściowym zawaleniem. Obiekt nie jest dostosowany do współczesnych standardów (nie posiada instalacji wodno-kanalizacyjnej ani grzewczej, a jedynie instalację elektryczną). Można go jednak zaadaptować na świetlicę wiejską, która stanie się centrum aktywności mieszkańców. Otaczający teren może zostać uporządkowany przez stworzenie komplementarnej infrastruktury rekreacyjnej (plenerowego miejsca integracji i siłowni plenerowej).

Sfera techniczna:

Na terenie miejscowości jest dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, nie ma dostępu do sieci gazowej. Stan techniczny dróg jest dobry. Inne budynki użyteczności publicznej na terenie miejscowości są w dostatecznym/dobrym stanie technicznym.

Czynniki i zjawiska kryzysowe:

- Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej,
- Duży odsetek dzieci, na które rodzice pobierają zasiłki rodzinne,
- Występowanie osób bezrobotnych,
- Brak publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej (świetlicy wiejskiej),

- Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być przekształcona na cele aktywizacji społecznej,
- Ograniczony dostęp do usług publicznych.

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych:

- Główną potrzebą miejscowości Szadłowice jest podjęcie działań z zakresu włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (potwierdzone dużym zasięgiem korzystania z pomocy społecznej). Do prowadzenia działań planuje się wykorzystanie istniejącego budynku dawnej remizy OSP, który po przeprowadzeniu modernizacji i zagospodarowania przyległego terenu stanie się zapleczem do szerokiego wachlarza działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców. Planowana jest realizacja szkoleń zawodowych ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania nowoczesnych technologii (dzięki stworzeniu sali edukacyjno-komputerowej) oraz w kierunku zapewnienia opieki osobom zależnym (dzieci, osoby starsze, osoby niepełnosprawne), wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem (poradnictwo, grupy wsparcia), organizacja zajęć dla dzieci poprawiających ich kompetencje społeczne i ułatwiających szkolenia/poszukiwanie pracy/pracę zawodową ich opiekunów, pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia.

Lokalne potencjały:

- Istniejące organizacje pozarządowe i lokalni liderzy, chętni do podjęcia działań z zakresu włączenia społecznego mieszkańców,
- Istnienie budynku, który może zostać dostosowany do pełnienia funkcji świetlicy wiejskiej.

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji:

Obszar rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa:

Zdiagnozowane problemy:

- Problem zaawansowania procesu starzenia się ludności – na obszarze rewitalizacji występuje szczególnie duży udział osób w wieku poprodukcyjnym, brakuje zaś oferty dedykowanej osobom starszym,
- Problemy w zakresie samowystarczalności ekonomicznej gospodarstw domowych – na obszarze rewitalizacji utrzymuje się wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, głównymi przyczynami korzystania z pomocy są bezrobocie i ubóstwo,
- Problemy przestrzenno-funkcjonalne – na obszarze rewitalizacji występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana na cele rozwoju społecznego.

Jak odpowiedzieć na te problemy?

Konieczne jest kompleksowe wsparcie rozwoju społecznego tego obszaru rewitalizacji poprzez:

- Aktywizację osób starszych (w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu rosnącej grupy seniorów),
- Wsparcie aktywności kulturalnej osób starszych (w celu ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym),
- Wsparcie aktywności ruchowej osób starszych i propagowanie zdrowego trybu życia (w celu ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym),
- Integrację wewnątrz- i międzypokoleniową osób starszych (w celu ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym),
- Wsparcie aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i pomoc w znalezieniu zatrudnienia (w celu ograniczenia zagrożenia bezrobociem i ubóstwem),
- Ograniczenie negatywnych skutków zagrożenia wykluczeniem społecznym wśród osób korzystających z pomocy społecznej, szczególnie seniorów,
- Zaadoptowanie przestrzeni zdegradowanej na Centrum Integracji Międzypokoleniowej i zagospodarowanie przyległego terenu (ograniczenie problemu przestrzenno-funkcjonalnego).

Projektowany zakres działań:

- Adaptacja przestrzeni zdegradowanej obejmująca rozbudowę istniejącego pustostanu na budynek CIM, ~~odtworzenie likwidowanej sceny plenerowej~~, odtworzenie likwidowanych obiektów rekreacyjnych (obecnie plac zabaw i kort tenisowy) oraz zagospodarowanie terenu na funkcje rekreacyjno-kulturalne, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób starszych.
- Podjęcie intensywnych i wzajemnie uzupełniających się działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji w formie szkoleń (podnoszących kwalifikacje, ułatwiających poszukiwanie pracy, zachęcających do podjęcia działalności gospodarczej), poradnictwa (psychologicznego, zawodowego) i wsparcia indywidualnego i grupowego. Dodatkowe działania aktywizacyjne dla osób starszych obejmują: profilaktykę zdrowotną, zajęcia ruchowe i rehabilitację, zajęcia integracyjno-aktywizacyjne w formie klubu seniora, zajęcia integracyjno-aktywizacyjne w formule międzypokoleniowej, informowanie mieszkańców o specyficznych potrzebach osób starszych (w celu poprawy wrażliwości społecznej na problemy tej grupy mieszkańców).

Uzasadnienie niezbędności przeprowadzenia całościowego zagospodarowania terenu Parku Wolności:

Park Wolności w Gniewkowie pełni funkcje rekreacyjno-kulturalne od lat 50. XX wieku. Jest to jedyny taki teren w północnej części miasta. Od ponad 70 lat mieszkańcy zabiegają o zabezpieczenie środków na pełne wykorzystanie potencjału tego obszaru, a władze lokalne prowadziły tam drobne inwestycje w miarę

dostępności środków budżetowych. Lata świetności Parku zakończyły się wraz z zamknięciem i rozbiórką basenu w 2016 r.

Pomysł na zagospodarowanie terenu Parku Wolności został wypracowany w toku wieloletnich konsultacji z mieszkańcami. To oni podkreślali konieczność stworzenia przestrzeni wielofunkcyjnej, pozwalającej wspólnie spędzać czas wolny różnym grupom mieszkańców. Przedstawiona w programie koncepcja odzwierciedla zasady:

- oddolności - pomysły pochodzą bezpośrednio od beneficjentów ostatecznych – mieszkańców,

- partycypacyjności - zakres merytoryczny projektu, w tym stworzenie strefy rekreacyjno-kulturalnej, został poddany szerokim konsultacjom społecznym i zyskał wyraźne poparcie,

- kompleksowości - dzięki inwestycjom zaplanowanym w LPR na terenie Parku Wolności powstanie kompleks edukacyjno-rekreacyjno-kulturalny, odpowiadający na wszystkie potrzeby zgłaszane przez mieszkańców. Stworzona zostanie przestrzeń wielofunkcyjna, łącząca różne sfery aktywności człowieka. To właśnie różnorodność elementów tworzących poszczególne sfery jest największym atutem tego projektu. Brak możliwości realizacji wszystkich części składowych projektu, czyli:

1. Utworzenie CIM (rozbudowa istniejącego zdegradowanego pustostanu i adaptacja na funkcje edukacyjne i kulturalne),

2. Zagospodarowanie terenu otaczającego CIM i odtworzenie jego funkcji ~~a)~~ rekreacyjnych, poprzez:

- modernizację terenu kortu tenisowego na rekreacyjne boisko,
- modernizację nawierzchni ścieżek w Parku Wolności i stworzenie szlaku do nordic-walking,
- stworzenie plenerowej strefy ruchu, uwzględniającej potrzeby różnych grup wiekowych,
- zagospodarowanie terenu Parku przez montaż elementów drobnej architektury (stoły piknikowe, stoły szachowe, tablice informacyjne itp.)

~~b) oraz kulturalnych, poprzez stworzenie plenerowej strefy kultury (odtworzenie sceny plenerowej w innej części kompleksu wraz ze stworzeniem siedzisk, dostosowanej do potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami);~~

3. Zapewnienie dostępności obiektu CIM dla mieszkańców, w szczególności mieszkańców OR - modernizacja drogi lokalnej (ul. Parkowa) poprzez wydzielenie miejsc parkingowych (w tym 20% miejsc dla osób z niepełnosprawnościami)

uniemożliwi osiągnięcie zakładanych efektów tego projektu. Ograniczeniu uległaby powierzchnia rewitalizowanego obszaru, na terenie Parku pozostałyby miejsca niezagospodarowane (stwarzające w obecnym stanie ryzyko dla zdrowia mieszkańców), a brak niektórych zaplanowanych funkcji (np. miejsc do rekreacji na świeżym powietrzu, ~~czy prezentacji dorobku kulturowego~~) wymusi zmianę zakresu projektów przewidzianych do finansowania ze środków EFS, których wstępna koncepcja obejmowała ~~aktywizację kulturalną (z wykorzystaniem stworzonej strefy kultury) lub~~ zajęcia rekreacyjne na powietrzu (z wykorzystaniem stworzonej strefy rekreacyjnej).

- komplementarności – wszystkie zaplanowane funkcje i obiekty są ze sobą wzajemnie powiązane, uzupełniają się i pozwalają na pełne wykorzystanie potencjału

Parku Wolności do celów rozwoju społecznego. W toku wieloletnich konsultacji z mieszkańcami doprecyzowywano zakres merytoryczny i wybrano do realizacji tylko te elementy, których wciąż brakuje.

- koncentracji na problemach grup docelowych LPR – w koncepcji zagospodarowania terenu Parku Wolności uwzględniono następujące, szczególne potrzeby grup docelowych:

Grupa docelowa:	Zgłoszony problem/potrzeba:	Sposób uwzględnienia w projekcie:
Osoby z niepełno-sprawnościami	- trudności w poruszaniu się i liczne bariery (np. architektoniczne) ograniczające korzystanie z przestrzeni i budynków publicznych na terenie gminy,	1. Dostosowanie budynku CIM do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (wg. standardów projektowania uniwersalnego), 2. Bezpieczna nawierzchnia boiska rekreacyjnego, 3. Modernizacja ścieżek (w tym wyrównanie i zmiana nawierzchni), 4. Specjalne urządzenia w plenerowej strefie ruchu, 5. Specjalnie dobrane elementy małej architektury (wysokość siedzisk, stołów, uchwyty itp.) 6. Stworzenie siedzisk w sferze kultury; 7. Ułatwienia w dostępie do strefy kultury (utwardzone nawierzchnie, podjazdy, poręcze); 8. Duża liczba dedykowanych miejsc parkingowych.
Osoby starsze	- niewystarczające zaplecze lokalowe dla organizacji seniorskich (skutkujące ograniczeniem skali ich działań)	1. Stworzenie CIM i udostępnienie go podmiotom aktywnie działającym na rzecz osób starszych (m.in. Klub Seniora, Uniwersytet Trzeciego Wieku, zespoły artystyczne, kluby zainteresowań, organizacje zrzeszające emerytów i rencistów). 2. Stworzenie na terenie Parku Wolności plenerowych miejsc aktywności i spotkań dla organizacji seniorskich – wiata, strefa wypoczynku (ze stołami piknikowymi i szachowymi/warcabowymi), siłownia plenerowa, boisko rekreacyjne.
	- brak miejsc do prób i występów licznych zespołów seniorskich,	1. Stworzenie CIM, w tym pomieszczeń do ćwiczeń i spotkań lokalnych zespołów. 2. Stworzenie przestrzeni do prezentacji artystycznych na ruinach dawnego Baru Letniego (wiata i plac przed nią). 2. Odtworzenie sceny plenerowej, umożliwiającej występy seniorów przed lokalną publicznością; 3. Stworzenie siedzisk, pozwalających na organizację wielogodzinnych plenerowych pokazów, przeglądów i występów dla mieszkańców;
	- trudności w poruszaniu się i liczne bariery (np.	1. Dostosowanie budynku CIM do potrzeb osób starszych, 2. Bezpieczna nawierzchnia boiska

	architektoniczne) ograniczające korzystanie z przestrzeni i budynków publicznych na terenie gminy,	rekreacyjnego, 3. Modernizacja ścieżek (w tym wyrównanie i zmiana nawierzchni), 4. Specjalne urządzenia w siłowni plenerowej, 5. Specjalnie dobrane elementy małej architektury (wysokość siedzisk, stołów, uchwyty itp.) w wiacie, w pobliżu placu zabaw, wodnego placu zabaw i w strefie wypoczynku, umożliwiające seniorom spędzanie czasu wolnego wraz z innymi członkami rodziny i integrację międzypokoleniową 6. Stworzenie siedzisk w sferze kultury; 7. Ułatwienia w dostępie do strefy kultury (utwardzone nawierzchnie, podjazdy, poręcze); 8. Stworzenie miejsc parkingowych, ułatwiających dotarcie samochodem do CIM, strefy kultury i strefy rekreacji. 9. Odtworzenie dawnej infrastruktury do spotkań i wydarzeń kulturalnych na ruinach dawnego Baru Letniego i sąsiedniego placu, miejsca szczególnie popularnego wśród starszych mieszkańców Gniewkowa, pamiętających czasy świetności tego miejsca
Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej)	- brak środków na koszty dostępu do płatnych obiektów rekreacyjnych lub kulturalnych,	1. Wszystkie obiekty będą ogólnodostępne i bezpłatne dla mieszkańców. Zróżnicowanie funkcji zapewni atrakcyjność tej przestrzeni. 2. Stworzenie strefy kultury pozwoli na zwiększenie ilości bezpłatnych plenerowych wydarzeń kulturalnych i poprawi atrakcyjność oferty kulturalnej. 3. W ramach projektów „miękkich” strefa rekreacji i strefa kultury będą wykorzystywane będzie wykorzystywana do prowadzenia darmowych zajęć, kursów, szkoleń i wydarzeń dla mieszkańców
	- niewielka aktywność społeczna, kulturalna, trudności w integracji z innymi grupami mieszkańców,	1. Stworzone zostanie zaplecze do organizacji rozmaitych wydarzeń aktywizacyjnych i integracyjnych dla mieszkańców OR (szkolenia, kursy, wydarzenia, przeglądy, konkursy, występy artystyczne), a w ramach projektów miękkich zapewnione będzie wsparcie animatorów, opiekunów, pracowników socjalnych i psychologów. 2. Udział w projektach miękkich ma prowadzić m.in. do rozwoju kompetencji i umiejętności społecznych, zdolności organizacyjnych, sprzyjać budowaniu poczucia własnej wartości w środowisku społecznym i zawodowym, zapewniać warunki do realizacji indywidualnych pasji i zainteresowań uczestników oraz przyczyniać się do włączenia społecznego, budowy kapitału społecznego i walki ze stereotypami nt. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 3. Planowane jest przeprowadzenie szeregu

		wydarzeń integracyjnych (spotkań, wydarzeń artystycznych, konkursów i rozgrywek), które poprawią integrację lokalnej społeczności. 4. Nowa strefa kultury (scena plenerowa i widownia) pozwoli na organizację bezpłatnych koncertów, przeglądów artystycznych i innych wydarzeń kulturalnych. Brak odpłatności za uczestnictwo w tych wydarzeniach pozwoli zwiększyć aktywność kulturalną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 5. W plenerowej strefie ruchu zaprojektowano obiekty adresowane do różnych grup wiekowych. Osoby starsze zyskają dostęp do bezpiecznego boiska, specjalnych urządzeń w siłowni plenerowej, miejsc spotkań i odpoczynku (wiaty, stoły piknikowe). Osoby dorosłe będą mogły korzystać z wiaty, rolowiska, boiska, siłowni plenerowej, mini parku linowego i miejsc odpoczynku (ławki, stoły piknikowe). W Parku Wolności powstaną też elementy dedykowane najmłodszym – plac zabaw, wodny plac zabaw, skate-park i miasteczko ruchu drogowego. Dzieci i młodzież będą też mogli korzystać z wiaty, rolowiska, boiska wielofunkcyjnego, mini parku linowego i miejsc odpoczynku (ławki, stoły). Dzięki temu w Parku Wolności będzie można prowadzić działania z zakresu integracji międzypokoleniowej, będą mogły z niego korzystać całe rodziny i grupy, niezależnie od wieku osób, które wchodzi w ich skład. Zapewnienie atrakcyjności dla różnych grup wiekowych odpowiada na specyficzny problem osób korzystających z pomocy społecznej na terenie OR 1 Centrum Gniewkowa – wiele z tych osób nie uczestniczy aktywnie w życiu społeczności lokalnej ze względu na konieczność opieki nad osobą zależną (dzieckiem, seniorem, osobą chorą lub niepełnosprawną). Odnowiony Park Wolności złagodzi ten problem, zapewniając miejsce, gdzie można bezpiecznie i aktywnie spędzić czas z dzieckiem, dziadkami czy osobami niepełnosprawnymi.
Osoby bezrobotne	- brak środków na koszty dostępu do płatnych obiektów rekreacyjnych lub kulturalnych	1. Wszystkie obiekty będą ogólnodostępne i bezpłatne dla mieszkańców. Zróżnicowanie funkcji zapewni atrakcyjność tej przestrzeni. 2. Stworzenie strefy kultury pozwoli na zwiększenie ilości bezpłatnych plenerowych wydarzeń kulturalnych i poprawi atrakcyjność oferty kulturalnej. 3. W ramach projektów „miękkich” strefa rekreacji i strefa kultury będzie wykorzystywana do prowadzenia darmowych zajęć, kursów, szkoleń i wydarzeń dla mieszkańców.
	- niewystarczające/	1. Zrewitalizowana przestrzeń będzie zapleczem

	nieadekwatne kompetencje na rynku pracy	dla kursów i szkoleń zawodowych dla osób bezrobotnych. 2. Stworzenie plenerowej strefy ruchu i strefy kultury pozwoli dodatkowo na przeprowadzenie praktycznych zajęć dla osób zainteresowanych pracą jako animator rekreacji, animator czasu wolnego, animator kultury, opiekun osoby zależnej czy rehabilitant.
	- niewystarczająca liczba miejsc pracy	1. W wyniku przeprowadzonych działań infrastrukturalnych konieczne będzie stworzenie nowych miejsc pracy (obsługa techniczna, pielęgnacja zieleni, obsługa wydarzeń artystycznych, animatorzy).

Kluczowy wpływ aktywizacji kulturalnej na walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym został wyraźnie potwierdzony m.in. w:

- Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020,
- Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+,
- Konkluzjach Rady (UE) na temat roli kultury w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (2010/C 324/03).

Ponadto częściowe, wybiórcze zagospodarowanie przestrzeni zdegradowanej nie rozwiąże zdiagnozowanego problemu przestrzenno-funkcjonalnego, a jedynie go złagodzi (na terenie Parku pozostałyby obszary nie nadające się do użytkowania i stanowiące zagrożenie dla mieszkańców przebywających na tym terenie).

W ramach LPR planowane jest zagospodarowanie Parku Wolności na międzypokoleniową i wielofunkcyjną przestrzeń integracyjno-aktywizacyjną. Ten duży teren o powierzchni ok. 5 ha znajduje się przy zbiegu ulic Parkowej i Powstańców Wielkopolskich.

Dawniej istniały tutaj:

- Plenerowy basen letni (jedyne kąpielisko w całej gminie Gniewkowo),
- Budynek mieszkalno-usługowo-magazynowy (przy ul. Parkowej, mieścił się w nim m.in. sklep spożywczy i magazyn sprzętu wodnego i technicznego do obsługi basenu),
- Scena letnia (zadaszona, lekka konstrukcja z blachy falistej) z utwardzonym placem,
- Bar Letni z utwardzonym placem tanecznym,
- Korty tenisowe,
- Plac zabaw,
- Sieć utwardzonych ścieżek w zachodniej części Parku (od strony ul. Powstańców Wielkopolskich).

W bezpośrednim sąsiedztwie Parku znajdują się: Stadion Gminny (ul. Parkowa 22), boiska treningowe Unii Gniewkowo (na północ od Parku, dz. 19/3 – brak adresu fizycznego), Środowiskowy Dom Samopomocy (ul. Powstańców Wielkopolskich 5a),

Branżowa Szkoła I Stopnia (ul. Powstańców Wielkopolskich 5) i Rodzinne Ogrody Działkowe („Gniewko” – ul. Spółdzielcza i „Siła” – ul. Powstańców Wielkopolskich 11).

W ostatnich latach na tym terenie ze środków Gminy Gniewkowo zmodernizowano Stadion Gminny i nawierzchnie okolicznych ulic (Parkowa, Spółdzielcza, Cmentarna, Działkowców) oraz drogę powiatową przez Chrzastowo. Jedyną inwestycją na obszarze samego Parku Wolności było stworzenie ścieżki dydaktycznej (ustawienie tablic informacyjnych z zakresu edukacji przyrodniczej).

Aktualna koncepcja zagospodarowania na nowo Parku Wolności przewiduje:

1. Rozbudowę istniejącego pustostanu przy ul. Parkowej i **stworzenie** w nim **Centrum Integracji Międzypokoleniowej** – nowy budynek będzie głównym ośrodkiem aktywności seniorskiej w Gniewkowie. Obecnie brakuje pomieszczeń do pracy z osobami starszymi i z niepełnosprawnościami, także tereny publiczne i istniejące obiekty kulturalne, sportowe i rekreacyjne nie są w pełni dostosowane do ich potrzeb. CIM będzie pozbawione barier architektonicznych i przyjazne dla wszystkich mieszkańców, zapewniając przestrzeń do integracji różnych grup. W nowym budynku powstanie zaplecze do szkoleń, warsztatów, spotkań okolicznościowych, małych wydarzeń kulturalnych, działalności lokalnych organizacji pozarządowych oraz indywidualnego poradnictwa i wsparcia dla osób potrzebujących. Co ważne, zasada dostępności dla wszystkich i łączenia różnych grup mieszkańców na jednej przestrzeni została zastosowana także do terenów otaczających CIM. Na terenie Parku Wolności powstaną bowiem obiekty, które będą atrakcyjne dla najmłodszych i najstarszych mieszkańców, aktywnych fizycznie i tych ceniących wypoczynek w otoczeniu przyrody. Dodatkowo, bliskie sąsiedztwo ŚDS (który na swoim terenie nie ma miejsca do pracy z podopiecznymi i opiekunami na zewnątrz, w plenerze) wymaga szczególnego uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo i intelektualnie w projektowaniu całej przestrzeni.
2. Przekształcenie dotychczasowych kortów tenisowych w **rekreacyjne boisko wielofunkcyjne** – dzięki wymianie nawierzchni na tym samym terenie będzie można, poza tenisem, grać także w koszykówkę, siatkówkę i inne sporty zespołowe. Teren ten może też być wykorzystany do ćwiczeń ruchowych różnych grup wiekowych (dzięki bezpiecznej nawierzchni), zajęć nordic-walking, jogi, gimnastyki korekcyjnej i fizykoterapii seniorów.
3. Odtworzenie **placu zabaw** – pojedyncze urządzenia i piaskownica znajdowały się do tej pory w północno-zachodniej części Parku, przy alejce prowadzącej prostopadle do ul. Powstańców Wielkopolskich. Teren ten został jednak zniszczony przez korzenie okolicznych drzew. Nowy plac zabaw powstanie bliżej stadionu, w głębi Parku, z daleka od ruchliwych ulic. Dzięki temu możliwa będzie organizacja zajęć aktywizacyjnych dla dzieci, Park stanie się atrakcyjny dla rodzin z dziećmi i będzie można tu zorganizować np. integracyjny festyn z okazji Dnia Dziecka, obejmujący konkurencje sprawnościowe dla dzieci i ich rodziców/opiekunów, prowadzone na nowym placu zabaw.

4. **Budowę wiaty** na ruinach dawnego Baru Letniego – z tego popularnego kiedyś obiektu zachowały się jedynie podmurówka/taras i okalająca go balustrada. Na istniejącym podwyższeniu powstanie zadaszony obiekt, który umożliwi schronienie się w razie złej pogody. Dzięki wyposażeniu wiaty w stoły i ławy/krzesła możliwa będzie organizacja spotkań, żywych lekcji i wydarzeń kulturalnych.

5. **Modernizację placu** przed dawnym Barem Letnim – na jego środku znajduje się dorodne drzewo, otoczone betonową i asfaltową nawierzchnią. Dawniej odbywały się tu potańcówki w ramach działalności Baru Letniego. Ze względu na nietypowy kształt oraz dużą powierzchnię nadaje się na miejsce do jazdy na rolkach, wrotkach, hulajnogach, deskorolkach itp. Może też być wykorzystywany jako dodatkowa powierzchnia do organizacji wydarzeń i spotkań w sąsiedniej wiacie (np. kino letnie, pikniki rodzinne, Dzień Dziecka, Matki, Babci itp.).

6. **Przekształcenie** dotychczasowej sceny plenerowej i placu tanecznego w **skate-park i miasteczko ruchu drogowego** – po naprawie nawierzchni placu i sprawdzeniu wytrzymałości konstrukcji sceny plenerowej (szczególnie zadaszania) przy zmienionym sposobie wykorzystania, bezpieczne w użytkowaniu elementy zostaną wykorzystane do stworzenia skate-parku (zestawu ramp do jazdy na deskorolce). Pozwoli to wykorzystać istniejące podium sceny jako gotowe podwyższenie o wysokości ok 1,5 m. Dzięki stworzeniu skate-parku możliwe będzie aktywizowanie młodzieży, szczególnie „trudnej”, z rodzin z problemami wychowawczymi, która niechętnie bierze udział w dostępnych do tej pory zajęciach sportowo-rekreacyjnych. Zajęcia prowadzone na terenie skate-parku będą promować aktywny tryb życia wśród osób młodych i pozytywne wzorce wychowawcze.

Druga połowa dawnego placu tanecznego (znajdująca się bliżej stadionu) to miejsce, w którym niewielkim nakładem można stworzyć miasteczko ruchu drogowego. Odpowiednio wymalowane pasy, przejścia i znaki pozwolą na prowadzenie praktycznych, terenowych zajęć z bezpieczeństwa drogowego dla mieszkańców. W toku konsultacji społecznych LPR wielokrotnie podkreślano konieczność podjęcia działań z zakresu poprawy bezpieczeństwa drogowego, szczególnie wśród najmłodszych. Do tej pory przedstawiciele Policji wizytowali lokalne przedszkola i szkoły prowadząc wykłady na temat bezpieczeństwa na drodze. Na terenie Gniewkowa nie ma jednak żadnego miejsca do praktycznej nauki i pokazów w zakresie bezpieczeństwa drogowego. Przez środek miejscowości przebiega bardzo ruchliwa droga krajowa nr 15, stwarzająca liczne niebezpieczeństwa dla mieszkańców poruszających się pieszo lub na rowerze. Ze względu na odległą perspektywę budowy obwodnicy Gniewkowa konieczne jest podjęcie dodatkowych działań, uświadamiających mieszkańcom zagrożenia na drodze.

~~7. — Odtworzenie sceny plenerowej we wschodniej części Parku (w bezpośrednim sąsiedztwie CIM) — nowa scena zostanie wyposażona w widownię na kilkaset osób, w tym sektor zaprojektowany specjalnie z myślą o osobach starszych i z niepełnosprawnościami. Dzięki temu mieszkańcy ponownie będą mogli brać udział w plenerowych imprezach kulturalnych na terenie Parku. Bogata oferta tutejszych instytucji kultury obejmuje konkursy, przeglądy, koncerty, pokazy i występy artystów~~

~~oraz lokalnych talentów. W Gniewkowie działa grupa teatralna, kilka chórów i zespołów muzycznych, kilkudziesięciu mieszkańców regularnie występuje na scenie, w różnych formach i nurtach sztuki i rozrywki. Brakuje jednak miejsca do prezentacji ich dorobku szerszej publiczności. Szczególną aktywność artystyczną wykazują lokalne organizacje seniorskie, dzięki stworzeniu odpowiedniego zaplecza możliwa będzie organizacja np. przeglądu twórczości grup seniorskich, konkursów senioralnych chórów, orkiestr, zespołów, grup teatralnych etc.~~

7. Stworzenie **siłowni plenerowej** w północno-zachodniej części Parku (wzdłuż istniejącej alejki) – wśród urządzeń umieszczonych na łącznej długości kilkuset metrów znajdują się sprzęty przyjazne seniorom i osobom z niepełnosprawnościami. Pozwoli to na promocję aktywności ruchowej mieszkańców, poprawę ich kondycji i stanu zdrowia oraz integrację seniorów i osób z niepełnosprawnościami z innymi mieszkańcami.

8. Stworzenie **wodnego placu zabaw** (w północno-wschodniej części Parku) – dawny basen był jedynym miejscem, w którym mieszkańcy Gniewkowa mogli się schłodzić w upalne dni. Fale upałów z ostatnich lat oraz brak perspektyw na szybkie stworzenie kąpieliska na terenie gminy Gniewkowo skłaniają do zapewnienia mieszkańcom alternatywy. Może nią być wodny plac zabaw, wyposażony w chłodzące kurtyny, zapewniający rozrywkę najmłodszym i uczący szacunku do wody, jako kluczowego zasobu na Kujawach. Obecna technologia pozwala na stworzenie takiego obiektu, który zimą może zostać zamieniony w lodowisko. Oznaczałoby to całoroczną atrakcyjność terenu Parku Wolności dla mieszkańców i jednoczesną promocję aktywności fizycznej niezależnie od pory roku i pogody.

~~10. Stworzenie **mini parku linowego** (w zachodniej części Parku) – na podstawie analizy istniejących drzewostanów wybrane zostanie miejsce, w którym można będzie stworzyć nową atrakcję. Z parku linowego będą mogły korzystać dzieci i dorośli. Poza promocją aktywności ruchowej pozwoli on więc też na integrację, wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych.~~

Dodatkowo naprawiona zostanie **nawierzchnia istniejących ścieżek i alejek**, dodane zostaną ich brakujące fragmenty (od strony ul. Parkowej i na terenie po basenie), zamontowany zostanie **monitoring** o możliwie dużym zasięgu, powstanie 50 **miejsc parkingowych** (od strony stadionu), ustawione zostaną **kosze** na odpady (w tym do segregacji oraz na psie odchody), **stojaki rowerowe**⁵, **ławki**, **stoły szachowe/warcabowe oraz stoły piknikowe**.

Cały teren Parku Wolności będzie służył aktywizacji i integracji mieszkańców. Poszczególne obiekty wzajemnie się uzupełniają i pozwalają na realizację przedsięwzięć o dużo większej skali i skomplikowaniu niż do tej pory. Na terenie tym

⁵ Jako uzupełnienie nowej ścieżki rowerowej, która powstanie w ramach modernizacji DW 246 (ul. Powstańców Wielkopolskich), realizowanej przez Zarząd Dróg Wojewódzkich. Dzięki temu teren Parku Wolności będzie dostępny dla rowerzystów, przemieszczających się gminną siecią ścieżek rowerowych (obecnie łącznie 14,3 km na terenie gminy, do 2023 r. planowane jest wydłużenie do łącznie 20 km).

po zakończeniu prac podjęte zostaną następujące działania z zakresu aktywizacji społecznej:

- Aktywizacja seniorów (w ramach projektu nr 8 i 9) – spotkania, szkolenia i warsztaty odbywać się będą w nowym budynku CIM. Do realizacji zaplanowanych zajęć gimnastycznych/ruchowych niezbędne jest też powstanie siłowni plenerowej, naprawa/stworzenie trasy do nordic walking, modernizacja boiska i budowa wiaty rekreacyjnej w Parku Wolności. Dzięki tym elementom zagospodarowania (wraz z ogólną poprawą dostępności Parku Wolności – miejsca parkingowe, nowa nawierzchnia ścieżek itp.) możliwe będzie wsparcie osób starszych w zachowaniu niezbędnej mobilności i sprawności fizycznej. ~~Oba projekty przewidują też wykorzystanie plenerowej strefy kultury (sceny z widownią) do organizacji wydarzeń kulturalnych, promocji dorobku artystycznego zrzeszeń i inicjatyw seniorskich oraz integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej (w formie wydarzeń, koncertów, uroczystych obchodów etc.).~~
- Aktywizacja społeczna i/lub zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (w ramach projektu nr 5, 6, 7, 8, 9 i 10) – w budynku CIM realizowane będą zajęcia teoretyczne, spotkania i szkolenia. Do osiągnięcia planowanych rezultatów w zakresie aktywizacji dzieci i młodzieży (projekty 5, 6 i 10) konieczne jest stworzenie w Parku Wolności miejsc do plenerowej rekreacji: wielofunkcyjnego boiska rekreacyjnego, wiaty rekreacyjnej, miejsca do jazdy na rolkach, skate-parku, placu zabaw, siłowni plenerowej, ~~mini-parku linowego~~, wodnego placu zabaw. Pozwoli to na zaproponowanie osobom młodym (szczególnie z rodzin objętych wsparciem pomocy społecznej) nowych, atrakcyjnych i bezpłatnych form spędzania wolnego czasu. Zaplanowane zadania (klub młodzieżowy, liderzy młodzieżowi, wydarzenia i imprezy integracyjne) koncentrują się na promocji pozytywnych wzorców wychowawczych, wyrównywaniu szans edukacyjnych i integracji dzieci i młodzieży z rodzin objętych pomocą społeczną.
- Integracja mieszkańców (w szczególności seniorów i osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej) – budynek CIM, boisko, ~~wiata i scena z widownią~~ zostaną wykorzystane do organizacji wydarzeń, imprez, festynów integracyjnych w projekcie nr 8, 9 i 10. Wszystkie elementy zagospodarowania Parku Wolności zostaną też użyte w projekcie nr 10 do organizacji m.in. obchodów Dnia Dziecka (gry, zabawy, konkursy sprawnościowe dla najmłodszych i ich rodzin), kina letniego, Dnia Seniora (z potańcówką międzypokoleniową), Dnia Babci/Dziadka, Światowego Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnością Inteligencyjną (piknik, zawody szachowe/warcabowe, przegląd twórczości artystycznej), międzyszkolnych zawodów sportowo-rekreacyjnych, pokazów bezpieczeństwa (miasteczko ruchu drogowego, pierwsza pomoc), pikników i festynów rodzinnych, zajęć rekreacyjnych dla mieszkańców (np. nordic walking, joga, jazda na deskorolce, gry zespołowe).

Zakładane efekty działań na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa:

Do 2023 r. na tym obszarze:

- Zaadaptowany zostanie obiekt przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego,
- Będzie prężnie funkcjonowało Centrum Integracji Międzypokoleniowej, posiadające dedykowaną ofertę dla osób starszych,
- Wsparciem z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej ze środków EFS lub podobnych zostanie objętych minimum 199 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zaś łączna liczba osób z gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej objętych wsparciem w ramach LPR wyniesie 327 osób (ponad 90% łącznej liczebności tej grupy docelowej),
- Swoje kwalifikacje podniesie 51 uczestników projektów,
- Co najmniej 19 osób, spośród uczestników projektów aktywizacyjnych, rozpocznie poszukiwanie pracy, a co najmniej 16 osób znajdzie zatrudnienie,
- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej zmniejszy się do 9,5%,
- Liczba osób w wieku 60 lat i więcej objętych wsparciem w ramach programu wyniesie 400 osób (ponad 75% łącznej liczebności tej grupy docelowej),
- Ze zrewitalizowanego terenu skorzysta co najmniej 5 000 osób (w tym 300 osób w wieku 60 lat i więcej).

Obszar rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice:

Zdiagnozowane problemy:

- Problemy w zakresie samowystarczalności ekonomicznej gospodarstw domowych – na obszarach rewitalizacji utrzymuje się wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, głównymi przyczynami korzystania z pomocy są bezrobocie i ubóstwo; dodatkowo, na obu obszarach udział dzieci, na które pobierany jest zasiłek rodzinny w liczbie dzieci ogółem jest większy niż średnio w gminie,
- Problemy przestrzenno-funkcjonalne – na każdym obszarze rewitalizacji występują przestrzenie zdegradowane.

Jak odpowiedzieć na te problemy?

Konieczne jest podjęcie działań na rzecz włączenia społecznego mieszkańców obszarów rewitalizacji poprzez:

- Wsparcie aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych społecznie i ich otoczenia (w celu ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym),
- Podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców i pomoc w znalezieniu zatrudnienia (w celu ograniczenia problemu bezrobocia i zależności od pomocy społecznej),
- Rozbudowę oferty opieki nad osobami zależnymi - dziećmi, osobami starszymi, osobami niepełnosprawnymi (w celu ułatwienia poszukiwania/podjęcia pracy przez opiekunów),
- Organizację zajęć rozwijających pozytywne wzorce i postawy wśród dzieci, na które pobierany jest zasiłek rodzinny, zachęcających je do aktywnego

spędzania czasu wolnego, rozwijających kluczowe kompetencje społeczne i sprzyjające integracji międzyludzkiej.

- Adaptację przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji społecznej (stworzenie świetlicy wiejskiej w Szadłowicach i rozszerzenie bazy lokalowej świetlicy w Markowie wraz z zagospodarowaniem przyległych terenów).

Projektowany zakres działań:

- Przekształcenie przestrzeni zdegradowanych w Markowie i Szadłowicach na cele aktywizacji społecznej wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia,
- Podjęcie intensywnych i wzajemnie uzupełniających się działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców obszarów rewitalizacji w formie szkoleń (podnoszących kwalifikacje, ułatwiających poszukiwanie pracy), poradnictwa (psychologicznego, zawodowego) oraz wsparcia indywidualnego i grupowego,
- Podjęcie działań nakierowanych na zapewnienie/poprawę warunków opieki nad osobami zależnymi od osób korzystających z systemu pomocy społecznej (dziećmi, ale także osobami starszymi czy niepełnosprawnymi). W obu obszarach stwierdzono wysoki odsetek dzieci do 17 roku życia, na które pobierany jest zasiłek rodzinny i to one będą główną grupą docelową projektów miękkich. W toku konsultacji społecznych osoby zagrożone wykluczeniem społecznym podkreślały jednak konieczność umożliwienia udziału w zajęciach także innym osobom, którymi się opiekują. Zwrócono uwagę, że obecnie (w wyniku procesu starzenia się społeczeństwa) coraz częściej przeszkodą w podjęciu pracy jest konieczność opieki nad osobą starszą, często schorowaną i wymagającą szczególnej troski ze strony bliskich.

Zakładane efekty działań na obszarach rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice:

Do 2023 r. na tych obszarach:

- Zmodernizowane i stworzone zostanie łącznie **8** obiektów służących aktywizacji społecznej (dwa budynki, dwie **siłownie plenerowe**, dwa plenerowe miejsca integracji mieszkańców, **wiata**, **plac zabaw**)
- Wsparciem z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej zostaną objęte minimum **92 osoby** zagrożone wykluczeniem społecznym (**ponad 75%** łącznej liczebności tej grupy docelowej),
- Co najmniej **11** osób, spośród uczestników projektów aktywizacyjnych, rozpocznie poszukiwanie pracy, a co najmniej **7 osób znajdzie** zatrudnienie.

Podkreślić tu należy, że planowana **skala interwencji** na poszczególnych obszarach rewitalizacji ma w tej chwili **maksymalny możliwy zasięg** – wskaźniki horyzontalne LPR przewidują dotarcie każdorazowo do **75-90% osób** stanowiących kluczowe grupy docelowe LPR. W przypadku wystąpienia dodatkowych trudności (kolejne

zmiany definicji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w EFS, zakaz ponownego objęcia wsparciem tej samej osoby w ramach jednej Osi RPO WK-P, utrzymywanie się bardzo dobrej koniunktury gospodarczej) osiągnięcie zakładanych wartości docelowych wskaźników może być utrudnione.

7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań:

W oparciu o dane przedstawione w części 5 i 6 opracowano cele rewitalizacji i określono odpowiadające im kierunki działań.

W przypadku obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa kluczowe problemy to wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym, bezrobocie, ubóstwo i duże uzależnienie od transferów socjalnych w ramach polityki społecznej oraz występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może zostać zaadaptowana na cele rozwoju społecznego. Dlatego też w przypadku tego obszaru realizowany będzie **cel rewitalizacji 1. „Rozwój społeczny obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa do 2023 roku”**. Na jego osiągnięcie pozwoli wybrany kierunek działań – przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego.

Dwa pozostałe obszary rewitalizacji (Markowo i Szadłowice) borykają się z podobnymi problemami, charakterystycznymi dla obszarów wiejskich. Należą do nich: ubóstwo, bezrobocie, duży odsetek osób pobierających zasiłki i zapomogi z systemu pomocy społecznej. Aby kompleksowo odpowiedzieć na problemy zidentyfikowane na terenie obszarów rewitalizacji nr 2. i 3. założono tam realizację **celu rewitalizacji 2. „Rozwój społeczny obszarów rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice do 2023 roku”**. Będzie to możliwe dzięki adaptacji istniejących przestrzeni zdegradowanych na cele rozwoju społecznego oraz realizacji działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych i ich otoczenia

Tabela 11. Cele rewitalizacji na obszarze gminy Gniewkowo:

Cel/kierunek interwencji	Obszar rewitalizacji		
	1. Centrum Gniewkowa	2. Markowo	3. Szadłowice
Cel rewitalizacji 1. „Rozwój społeczny obszaru rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa do 2023 roku”	X	-	-
Kierunek działań: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego	X	-	-
Przedsięwzięcie główne: Wsparcie rozwoju społecznego poprzez stworzenie Centrum Integracji Międzypokoleniowej i aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych społecznie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb ludności starszej	X	-	-
Cel rewitalizacji 2. „Rozwój społeczny obszarów rewitalizacji 2. Markowo i 3. Szadłowice do 2023 roku”	-	X	X
Kierunek działań: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego	-	X	X
Przedsięwzięcia główne: Rewitalizacja miejscowości Markowo i Szadłowice	-	X	X

Na obszarze rewitalizacji 1. Centrum Gniewkowa i możliwe jest podjęcie interwencji z zakresu przekształcenia przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego ponieważ:

- znajduje się tam obiekt przestrzeni zdegradowanej (teren Parku Wolności),
- na obszarze tym zdiagnozowano występowanie co najmniej jednego problemu społecznego,
- tworzona infrastruktura zastępuje lub jest komplementarna w stosunku do innych obiektów publicznej infrastruktury aktywizacji.

Na obszarach rewitalizacji 2. i 3. możliwe jest przeprowadzenie działań z zakresu przekształcenia przestrzeni zdegradowanej na cele rozwoju społecznego ponieważ:

- na każdym z obszarów rewitalizacji występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana na cele rozwoju społecznego,
- w Markowie i Szadłowicach nie ma w ogóle takich obiektów publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej, jak te planowane w ramach działań rewitalizacyjnych, albo tworzona infrastruktura będzie komplementarna wobec tej istniejącej, albo będzie rozszerzać możliwości lokalowe dotychczasowych obiektów (Markowo).

8. Planowane przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne:

Realizacja celów Programu będzie możliwa dzięki przeprowadzeniu szeregu konkretnych zadań, projektów, które zostały podzielone na dwie grupy. Pierwszą stanowią przedsięwzięcia i projekty główne, bez których nie da się zrealizować założeń Programu. Zostały one rozbudowane o wykaz projektów uzupełniających, które mogą przyczynić się do osiągnięcia założonych celów i wskaźników, ale obecnie znajdują się jeszcze w fazie wstępnego planowania.

Listę głównych, podstawowych projektów rewitalizacyjnych tworzy **19 zadań**, które będą realizowane głównie przez podmioty publiczne w partnerstwie, współpracy z sektorem pozarządowym, obywatelskim. Każde działanie inwestycyjne zostało powiązane na poziomie logiki interwencji z odpowiadającymi mu działaniami „miękkimi”, bez przeprowadzenia adaptacji nie będzie możliwości ich zrealizowania.

[illegible]

[illegible]

[illegible]